

(๒๒)

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลรัฐธรรมนูญ

คำสั่งที่ ๑๓/๒๕๖๒

เรื่องพิจารณาที่ ๒๔/๒๕๖๑

วันที่ ๒๔ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๖๒

เรื่อง พระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๕๕๔ มาตรา ๗ และมาตรา ๑๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ และมาตรา ๓๓ หรือไม่

ศาลฎีกาส่งคำโต้แย้งของจำเลย (นายนพพันธ์ หวลประไพ) ในคดีอาญาหมายเลขคำที่ อ. ๒๒/๒๕๖๐ และคดีหมายเลขแดงที่ อ. ๓๒๓/๒๕๖๐ เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ ข้อเท็จจริงตามหนังสือส่งคำโต้แย้งของจำเลยและเอกสารประกอบสรุปได้ดังนี้

พนักงานอัยการจังหวัดทองผาภูมิ เป็นโจทก์ ยื่นฟ้องนายนพพันธ์ หวลประไพ เป็นจำเลย ต่อศาลจังหวัดทองผาภูมิ ขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๕๕๔ มาตรา ๔ มาตรา ๖ มาตรา ๗ มาตรา ๑๑ มาตรา ๔๗ มาตรา ๔๘ มาตรา ๖๕ มาตรา ๗๓ มาตรา ๗๔ และมาตรา ๗๕ ทวิ และประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ มาตรา ๘๓ และมาตรา ๕๑ และริบของกลาง ซึ่งศาลจังหวัดทองผาภูมิมีคำพิพากษาว่าจำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๕๕๔ มาตรา ๑๑ วรรคหนึ่ง มาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง (๑) และมาตรา ๗๓ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง (๑) ประกอบประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๖ ฐานเป็นผู้สนับสนุนให้ผู้อื่นทำไม้สักโดยไม่ได้รับอนุญาต ตั้งโรงงานแปรรูปไม้ โดยไม่ได้รับอนุญาต แปรรูปไม้สัก ไม้แดง และไม้ประดู่ และมีไม้สักและไม้ประดู่อันยังมีได้แปรรูป

- ๒ -

ไว้ในครอบครอง รวมทั้งไม้สัก ไม้แดง และไม้ประดู่แปรรูปไว้ในครอบครอง การกระทำของจำเลย เป็นความผิดหลายกรรมต่างกัน ให้ลงโทษทุกกรรมเป็นกระทงความผิดไปตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๑ และริบของกลาง จำเลยอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค ๗ พิพากษายืน จำเลยฎีกาพร้อมยื่น คำโต้แย้งต่อศาลฎีกาว่าจำเลยมีกรรมสิทธิ์ในไม้สักโดยชอบด้วยกฎหมาย และมีสิทธิในทรัพย์สิน ดังกล่าวตามที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๗ รับรองไว้ จำเลยย่อมมีสิทธิที่จะตัดหรือแปรรูปไม้สักได้ เพราะเป็นทรัพย์สินของจำเลย การที่พระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ ซึ่งควรจะต้องมี วัตถุประสงค์ในการคุ้มครองป่าไม้และป้องกันการลักลอบตัดไม้ทำลายป่า มีบทบัญญัติมาตรา ๗ ที่กำหนดชนิดของไม้ที่เป็นไม้หวงห้าม โดยไม่คำนึงถึงแหล่งที่มาหรือแหล่งกำเนิดของไม้นั้น ๆ ทำให้ไม้ที่ขึ้นในป่าตามธรรมชาติ และไม้ที่ขึ้นในที่ดินที่มีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองซึ่งประชาชน ปลุกขึ้นเองเป็นไม้หวงห้าม และมาตรา ๑๑ วรรคหนึ่ง ที่บัญญัติว่า “ผู้ใดทำไม้ หรือเจาะ หรือสับ หรือเผา หรือทำอันตรายด้วยประการใด ๆ แก่ไม้หวงห้าม ต้องได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือได้รับสัมปทานตามความในพระราชบัญญัตินี้ และต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดในกฎกระทรวง หรือในการอนุญาต” ซึ่งทำให้ประชาชนตัดหรือแปรรูปไม้หวงห้ามซึ่งรวมถึงไม้ที่เป็นกรรมสิทธิ์ ของเอกชน โดยไม่ได้รับอนุญาตหรือสัมปทานจากรัฐเป็นความผิด ย่อมขัดต่อหลักแห่งแดนกรรมสิทธิ์ ในทรัพย์สินของเอกชน ซึ่งได้รับการรับรองไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๗ นอกจากนี้ในขณะที่ จำเลยยื่นคำโต้แย้งนี้ รัฐบาลได้เสนอให้แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ มาตรา ๗ และมาตราอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยกำหนดให้ไม้ทุกชนิดที่ขึ้นในที่ดินที่มีกรรมสิทธิ์ หรือสิทธิครอบครองตามประมวลกฎหมายที่ดิน ไม่เป็นไม้หวงห้ามและการทำไม้ดังกล่าวไม่ต้องได้รับ อนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่อีกต่อไป จำเลยจึงขอให้ศาลฎีกาส่งคำโต้แย้งดังกล่าวให้ศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อวินิจฉัยว่าพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ มาตรา ๗ มาตรา ๑๑ และมาตราที่เกี่ยวข้อง กับมาตรา ๗ และคำฟ้องของโจทก์ในคดีอาญาดังกล่าว ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ และมาตรา ๓๗ หรือไม่

ศาลฎีกาเห็นว่า จำเลยโต้แย้งว่าพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ มาตรา ๗ มาตรา ๑๑ และมาตราที่เกี่ยวข้องกับคำฟ้อง ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ และยังไม่มี คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น จึงมีคำสั่งให้ส่งคำโต้แย้งของจำเลย ตามทางการต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ วรรคหนึ่ง

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับหนังสือส่งคำโต้แย้งของจำเลยไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ หรือไม่ เห็นว่า เป็นกรณีที่ศาลฎีกาส่งคำโต้แย้งของจำเลย ที่ได้แย้งว่าพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ มาตรา ๗ มาตรา ๑๑ มาตราที่เกี่ยวข้องกับมาตรา ๗ และที่เกี่ยวข้องกับคำฟ้องของโจทก์ในคดีอาญา ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ และมาตรา ๓๗ ซึ่งคำโต้แย้งในข้อที่ว่ามาตราของพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ ที่เกี่ยวข้องกับมาตรา ๗ และที่เกี่ยวข้องกับคำฟ้องของโจทก์ในคดีอาญา ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ และมาตรา ๓๗ จำเลยไม่ได้ระบุเหตุผลและไม่มีข้อความชัดเจนพอที่จะทำให้เข้าใจได้ว่ามาตราที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ มาตรา ๗ และคำฟ้องของโจทก์หมายถึงบทบัญญัติของกฎหมายมาตราใด รวมทั้งไม่ได้บรรยายและไม่ได้ให้เหตุผลสนับสนุนว่ามาตราที่เกี่ยวข้องกับมาตรา ๗ และคำฟ้องของโจทก์ในคดีอาญาดังกล่าว ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญอย่างไร คำโต้แย้งของจำเลยในส่วนนี้จึงไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๓ ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ ได้

สำหรับคำโต้แย้งในข้อที่ว่าพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ มาตรา ๗ และมาตรา ๑๑ ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ และมาตรา ๓๗ เห็นว่า เป็นกรณีที่ศาลฎีกาจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวบังคับแก่คดี และยังไม่มีการวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวข้องกับบทบัญญัตินี้มาก่อน กรณีเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๑ วรรคสาม และมาตรา ๕๐ จึงมีคำสั่งรับไว้พิจารณาวินิจฉัยเฉพาะในส่วนนี้

ในระหว่างการพิจารณาคดีของศาลรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๖ ตอนที่ ๕๐ ก วันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๖๒ โดยมาตรา ๔ บัญญัติให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๐๖/๒๕๕๗ เรื่อง แก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ ลงวันที่ ๒๑ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “มาตรา ๗ ไม้ชนิดใดที่ขึ้นในป่าจะให้ป็นไม้หวงห้ามประเภทใด ให้กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา

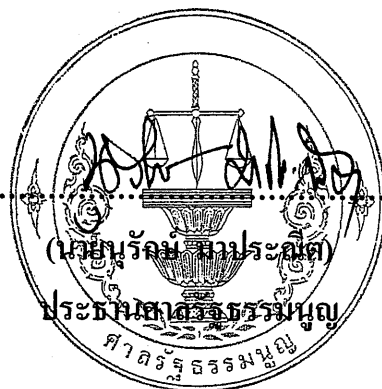

- ๔ -

สำหรับไม้ทุกชนิดที่ขึ้นในที่ดินที่มีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองตามประมวลกฎหมายที่ดิน ไม่เป็นไม้หวงห้าม หรือไม้ที่ปลูกขึ้นในที่ดินที่ได้รับอนุญาตให้ทำประโยชน์ตามประเภทหนังสือ แสดงสิทธิที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี ให้ถือว่าเป็นไม้หวงห้าม”

พิจารณาแล้วเห็นว่า การที่ศาลรัฐธรรมนูญจะพิจารณาวินิจฉัยว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายใด ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนั้น บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยจะต้อง มีผลใช้บังคับอยู่ในวันที่ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า พระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ มาตรา ๗ ซึ่งเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลฎีกาจะใช้บังคับแก่คดีในขณะ ที่จำเลยยื่นคำโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ต่อมาในระหว่าง การพิจารณาคดีได้มีการยกเลิกบทบัญญัติมาตรา ๗ วรรคหนึ่ง โดยพระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๔ และบัญญัติขึ้นใหม่ว่า “ ... ไม้ทุกชนิดที่ขึ้นในที่ดินที่มีกรรมสิทธิ์ หรือสิทธิครอบครองตามประมวลกฎหมายที่ดิน ไม่เป็นไม้หวงห้าม ... ” โดยไม่มีการคงหลักการเดิม ของประเด็นที่โต้แย้ง ส่งผลให้การกระทำตามมาตรา ๑๑ ไม่ต้องได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ อีกต่อไป ดังนั้น เมื่อบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยได้ถูกยกเลิกไปแล้ว และไม่มีผลใช้บังคับอีกต่อไป จึงไม่มีเหตุที่ศาลรัฐธรรมนูญจะต้องวินิจฉัยคดีนี้ ขอบที่จะจำหน่ายคดีไป ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๕๑

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งจำหน่ายคดี

(คำสั่งที่ ๑๗/๒๕๖๒)

[Handwritten signature]

(นายเจริญ ภักดีชนากุล)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

[Handwritten signature]

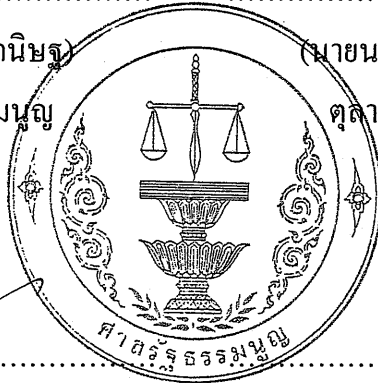
(นายจ้ช ชลวร)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

[Handwritten signature]

(นายทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

[Handwritten signature]

(นายนครินทร์ เมฆไตรรัตน์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

[Handwritten signature]

(นายบุญส่ง กุลบุปผา)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

[Handwritten signature]

(นายปัญญา อุดชาชน)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

[Handwritten signature]

(นายวรวิทย์ กังศศิเทียม)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

[Handwritten signature]

(นายอุดมศักดิ์ นิติมন্ত্রী)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ